

СИЛАБУС

Захист особистих немайнових прав фізичної особи.

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Вид дисципліни	вибіркова
Рік підготовки, семестр	III, 5
загальна кількість годин/кредитів	90/3
Мова викладання	українська

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ШБ викладача	Пономаренко Оксана Михайлівна
Кафедра	Цивільно-правових дисциплін і трудового права імені проф. О. І. Процевського
Посада	доцент
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Вчене звання	доцент
Наукові профілі	https://scholar.google.com.ua/citations?user=xopgrbQAAAAJ&hl=uk ; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222308080
Адреса кафедри, № кабінету (викладацької)	вул. Алчевських, 29, м. Харків
Контактна інформація викладача:	00380973325570, o.ponomarenko@hnpu.edu.ua

2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни будується у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» і закріплена Програмою навчальної дисципліни.

Кожен викладач висуває здобувачам вищої освіти систему вимог, правил поведінки студентів на заняттях, взаємин із викладачем, іншими студентами. Вона включає такі базові вимоги:

- не пропускати лекції та семінарські заняття, про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь;
- регулярно переглядати лекційний і практичний матеріал;
- здавати й захищати самостійні роботи та завдання у визначені терміни;
- системність і регулярність роботи здобувача вищої освіти з навчальною і науковою літературою;
- обов'язковою є присутність здобувача на модульному та підсумковому контролях.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 за всіма курсами протягом кожного семестру. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований.

Пререквізити навчальної дисципліни	Теорія держави та права; конституційне право, історія держава і право, римське приватне право
------------------------------------	---

3. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни	Формування компетенцій, передбачених ОНП «Право» та стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
Мета вивчення навчальної дисципліни	формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері права з розумінням природи і змісту його основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин.
Завдання вивчення навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз актів цивільного законодавства України, міжнародних договорів, актів вищих судових інстанцій, навчальної та монографічної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми курсу. 2. Вивчення основних теоретичних принципів і підходів, що застосовуються в дослідженні інститутів підгалузі «Особисті немайнові права фізичної особи»; 3. Розуміння сутності особистих немайнових прав, правового регулювання їх здійснення та захисту, 4. Вироблення понятійного апарату, необхідного для правника; 5. Формування правової культури юриста, його правової психології і правової ідеології, необхідної в правотворчій і правозастосовчій діяльності.
4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ	
Сформовані компетентності	<p style="text-align: center;">Загальні</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так письмово.</p> <p>ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>
	<p style="text-align: center;">Спеціальні (фахові)</p> <p>СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.</p> <p>СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.</p> <p>СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, цивільного права</p> <p>СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального права.</p> <p>СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.</p>

	СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Програмні результати навчання	<p>ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.</p> <p>ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.</p> <p>ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему</p>

5. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОБУТИХ НАВИЧОК

Правозастосовча діяльність, продовжування навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

словесні методи (лекція, дискусія тощо);
 практичні методи (практичні заняття);
 наочні методи (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
 робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
 відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
 самостійна робота (розв'язання задач, виконання завдань);
 індивідуальна науково-дослідна робота (завдання) здобувачів вищої освіти;

7. ЗМІСТ ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми/розділу дисципліни	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Загальні положення про особисті немайнові права	2	4		12
Тема 2. Особисті немайнові права, що забезпечують фізичне існування фізичної особи	2	4		12
Тема 3. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне існування фізичної особи	2	4		12
Тема 4 . Особисті немайнові прав у різних сферах суспільного життя фізичної особи	2	6		12
Тема 5. Особливості захисту особистих немайнових прав фізичної особи	2	6		12

8. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методика оцінювання повинна ґрунтуватися на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації.

Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

ФОРМА КОНТРОЛЮ

залік

Розподіл рейтингових балів за видами контролю

Назва виду діяльності та форми контролю	Максимальна кількість балів за одиницю	КІЛЬКІСТЬ одиниць	Максимальна кількість балів за вид роботи
Відвідування лекцій	1	5	5
Підготовка та робота на практичному занятті	20	1	20
Модульний контроль	10/5/5	3	20
Виконання завдань для самостійної роботи	1	10	10
Виконання і захист ІНДЗ	15	1	15
Іспит			
Максимальна кількість балів протягом семестру:			100

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Юркевич Ю. М., Дутко А. О. та ін. Особисті немайнові права особи : навч. посібник / за ред. А. О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 444 с.

2. . Давидова Н. О. Особисті немайнові права.- К., ІнЮре, 2008.

3 Цивільне право України: підручник. 3-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 796с.

4. Цивільне право (частина загальна). Курс лекцій: навч. посіб. / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків : ЕКУС, 2021.

Допоміжна

Американська конвенція з права людини (Пакт Сан – Хосе, Коста – Рика), Конвенція, Прийнята Міжамериканською конференцією з права людини 22 листопада 1969 р. в Сан-Хосе, Коста-Рика. (Неофіційний переклад с англійської) // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://constituanta.blogspot.com/2011/02/1969.html>

[БАЙРАЧНА, М. І. Загальна характеристика особистих немайнових прав подружжя. *Право і суспільство*. 2019. 2: 48-52.](#)

Давидова Н.О. Цивільно-правова охорона особистих немайнових прав фізичної особи, що забезпечують її природне існування: Дис. ...канд.юр.наук: 12.00.03/ Київський національний університет ім.Т.Шевченка. – Київ, 2005. – 191с

Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р. No 55 – XII // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1990, N 31, ст.429

Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України від 20.01.2012 No 2-рп/2012.

Загальна декларація прав людини (рос./укр.), Декларація, Міжнародний документ від 10.12.1948 р. Організація Об'єднаних націй// Електронний ресурс. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_015

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», від 19 листопада 1992 // Відомості Верховної Ради. – 1993. - No4. – Ст.19.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про інформацію» та Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 27 березня 2014 // Відомості Верховної Ради. – 2014. - No22. – Ст.816.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо клінічних випробувань лікарських засобів», від 12 травня 2011 // Відомості Верховної Ради. – 2011. - No45. – Ст.479.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання психіатричної допомоги», від 14 листопада 2017 // Відомості Верховної Ради. – 2017. - No51-52. – Ст.448.

Закон України «Про внесення змін до Сімейного та Цивільного кодексів України»; від 22 грудня 2006 // Відомості Верховної Ради. – 2007. - No10. – Ст.87.

Закон України «Про внесення змін до статті 281 Цивільного кодексу України», від 2 листопада 2004 // Відомості Верховної Ради. – 2005. - No2. – Ст.37.

Закон України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо права на інформацію», від 22 грудня 2005 // Відомості Верховної Ради. – 2006. - No15. – Ст.127.

Закон України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України» щодо права на зміну по батькові. Проект No 938 від 29.08.2019

Закон України «Про внесення зміни до статті 290 Цивільного кодексу України», від 31 травня 2011 // Відомості Верховної Ради. – 2011. - No50. – Ст.542.

Закон України «Про доступ до публічної інформації», від 13 січня 2011 // Відомості Верховної Ради. – 2011. - No32. – Ст.314.

Закон України «Про захист персональних даних», від 1 червня 2010 // Відомості Верховної Ради. – 2010. - No34. – Ст.481.

Закон України «Про інформацію», від 2 жовтня 1992 // Відомості Верховної Ради. – 1992. - №48. – Ст.650.

Закон України «Про міжнародне приватне право», від 23 червня 2005 // Відомості Верховної Ради. – 2005. - №32. – Ст.422.

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950 р., Рада Європи. Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97 // Електронний ресурс. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_004

Коротка. Н.О. Особисті немайнові права фізичних осіб у сфері охорони здоров'я: дис. 777 д-ра юрид.наук: 12.00.03; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2015;

Кохановська О. В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні: дис... д-ра юрид. наук: 12.00.03; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2000;

КОХАНОВСЬКА, О. Особисті немайнові права фізичних осіб як інститут цивільного права України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*, 2010, 85: 4-6.

КОХАНОВСЬКА, ОЛЕНА ВЕЛЕОНІВНА; ВЕРБИЦЬКА, АНАСТАСІЯ ОЛЕГІВНА. Особисті немайнові права фізичної особи в аспекті оновлення цивільного законодавства. *ENDLESS LIGHT in SCIENCE*, 2020, 124.

Миронова Г.А. Приватноправове регулювання особистих немайнових відносин у сфері надання медичної допомоги: дис....д-ра юрид. наук: 12.00.03; Науково – дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г.Бурчака, Київ, 2020.

Огляд практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах про захист гідності, честі та ділової репутації / Упоряд.: канд. юрид. наук, доцент Д. Д. Луспенник. – Київ, 2019. – Вип. – 52 стор.

Постанова Верховного Суду від 01 лютого 2018 року у справі No 760/19921/16-ц <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71952400>>.

Постанова Верховного Суду від 07 березня 2018 року у справі No 161/19127/15-ц <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73029805#>>.

Постанова Верховного Суду від 17 квітня 2019 року у справі No 682/1692/17 <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/81652333>>.

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у справі No 522/14156/14-ц від 14 лютого 2018 року <<http://reyestr.court.gov.ua/Review/72269115>> (дата звернення: 19.06.2020).

Постанова Пленуму Верховного Суду України: Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи, від 27.02.2009, No 1.

[Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України](#)

[Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав: Постанова Пленуму ВС](#)

Рішення Європейського суду з прав людини «Гарнага проти України» 16.05.2013 р.

Рішення Європейського суду з прав людини *Draon v. France*, 06.10.2005;

Рішення Європейського суду з прав людини *Evans v. The United Kingdom*, 10.04.2007; *S.H. and others v. Austria*, 03.11.2011;

Рішення Європейського суду з прав людини *Hoffmann v. Austria*, 23.06.1993;

Рішення Європейського суду з прав людини *Losonci Rose et Rose c. Suisse*. 09.11.2010;

Рішення Європейського суду з прав людини *Mennesson c. France*, 26.06.2014; *Labassee c. France*, 26.06.2014;

Рішення Європейського суду з прав людини *Pretty v. The United Kingdom*, 29.04.2002; *Haas v. Switzerland*, 20.01.2011; *Lambert and others v. France*, 05.06.2015;

Рішення Європейського суду з прав людини *Renolde v. France*, 16.10.2008; *Keenan v. The United Kingdom*, 03.04.2001; *Mosendz v. Ukraine*, 17.01.2013; *Younger v. The United Kingdom*, 07.01.2003; *Fernandes De Oliveira v. Portugal*, 31.01.2019;

Рішення Європейського суду з прав людини *Tysiąg v. Poland*, 20.03.2007; *A, B AND C v. Ireland*, 16.12.2010;

Рішення Європейського суду з прав людини *Ünal Tekeli v. Turkey*, 16.11.2004;

Рішення Європейського суду з прав людини. *France*, 08.07.2004; *Evans v. The United Kingdom*, 10.04.2007;

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень абзацу першого пункту 40 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" Бюджетного кодексу України від 11.10.2018 No 7-р/2018.

Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 // Відомості Верховної Ради. – 2002. - No21-22. – Ст.135.

Сліпченко С. О. Механізм правового регулювання особистих немайнових відносин з оборотоздатними об'єктами: дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2013;

Сліпченко, С.О. Особисті немайнові правовідносини щодо оборотоздатних об'єктів [: моногр.] / С. О. Сліпченко. – Харків [: Діса плюс], 2013. – 552 с.

Стефанчук Р.О. Захист честі, гідності, та репутації в цивільному праві. – К.: Наук.світ, 2001. – 360с.

[Стефанчук, Руслан Олександрович. "Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві \(поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту\): монографія." Хмельницький: Видавництво Хмельницького університету управління та права 415 \(2007\).](#)

[Судовий захист права власності: практика Верховного Суду](#)

[Федюк, Лілія Василівна. "Система особистих немайнових прав у цивільному праві." Монографія/ЛВ Федюк \(2006\).](#)

Цивільний кодекс Квебека. – М.: СТАТУТ, 1999. – 472 с.

[Цивільний кодекс України](#)

Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси:

- <http://zakon2.rada.gov.ua/laws> – Офіційний вебпортал парламенту України (Законодавство України)
- <https://www.kmu.gov.ua/> – Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України
- <http://www.ccu.gov.ua/> – Офіційний вебсайт Конституційного Суду України
- https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/ – Офіційний вебсайт Верховного Суду України
- <http://www.aprnu.kharkiv.org/> – Офіційний вебсайт Національної академії правових наук України
- <http://www.twirpx.com/files/law/tgp/> – Сайт для пошуку і завантаження наукової юридичної літератури
- <http://nbuv.gov.ua/> – Офіційна сторінка Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
- <https://ukraine.un.org/uk> – Офіційна сторінка ООН в Україні
- <https://www.ombudsman.gov.ua/> – Офіційна сторінка Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
- <http://europa.eu> – Офіційна сторінка Європейського Союзу

10. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/МОДУЛЯ

<https://lms.hnpu.edu.ua/course/view.php?id=1279>